

Воронешки државен универзитет
Русија

Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип,
С. Македонија

Воронежский государственный университет
Россия

Универзитет имени Гоце Делчева, г. Штип,
С. Македония

Voronezh State University
Russia

Goce Delcev University in Stip,
N. Macedonia

Шестая международная научная
конференция

Шеста меѓународна научна
конференција

Sixth International Scientific Conference

ФИЛКО FILKO

ФИЛОЛОГИЈА, КУЛТУРА И ОБРАЗОВАНИЕ

ФИЛОЛОГИЈА, КУЛТУРА И ОБРАЗОВАНИЕ

PHILOLOGY, CULTURE AND EDUCATION

ЗБОРНИК НА ТРУДОВИ
СБОРНИК СТАТЕЙ
CONFERENCE PROCEEDINGS

18-19 октјабр 2021 / 18-19 октомври 2021 / 18-19 October 2021

Воронешки државен универзитет
Русија
Воронежский государственный университет
Россия
Voronezh State University
Russia

Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип,
С. Македонија
Универзитет имени Гоце Делчева, г. Штип,
С. Македонија
Goce Delcev University in Stip,
N. Macedonia

Шестая международная научная
конференция

Шеста меѓународна научна
конференција

Sixth International Scientific Conference

ФИЛКО FILKO

ФИЛОЛОГИЈА, КУЛТУРА И ОБРАЗОВАНИЕ

ФИЛОЛОГИЈА, КУЛТУРА И ОБРАЗОВАНИЕ

PHILOLOGY, CULTURE AND EDUCATION

ЗБОРНИК НА ТРУДОВИ СБОРНИК СТАТЕЙ CONFERENCE PROCEEDINGS

18-19 октјабрја 2021 / 18-19 октомври 2021 / 18-19 October 2021

ЗБОРНИК НА ТРУДОВИ
СБОРНИК СТАТЕЙ
CONFERENCE PROCEEDINGS

ФИЛКО
FILKO

CIP - Каталогизација во публикација
Национална и универзитетска библиотека "Св. Климент Охридски", Скопје

80(062)
821.163.3.09(062)

ЗБОРНИК на трудови [Електронски извор] / Шестата меѓународна научна конференција ФИЛКО филологија, култура, и образование, 18-19 октомври 2021 = Сборник статей / Шестая международная научная конференция ФИЛКО филология, культура и образование, 18-19 октября 2021 = Conference proceedings / Sixth International scientific conference FILKO philology, culture and education, 18-19 October 2021 ; [главен и одговорен уредник Драгана Кузмановска]. - Штип : Универзитет "Гоце Делчев", 2022

Начин на пристапување (URL):
<https://js.ugd.edu.mk/index.php/fe/issue/view/289>. - Текст во ПДФ формат, содржи 295 стр., илустр. - Наслов превземен од екранот. - Трудови на мак., рус. и англ. јазик. - Фусноти кон текстот. - Библиографија кон трудовите

ISBN 978-608-244-871-8

а) Филологија -- Собири б) Македонска книжевност -- Компаративни студии -- Собири в) Англиска книжевност -- Компаративни студии -- Собири г) Руска книжевност -- Компаративни студии -- Собири д) Високо образование -- Онлајн-настава -- Ковид -- Собири

COBISS.MK-ID 56582405

ОРГАНИЗАЦИСКИ КОМИТЕТ

Жана Грачева, Филолошки факултет при ВГУ
Драгана Кузмановска, Филолошки факултет при УГД
Татјана А. Тернова, Филолошки факултет при ВГУ
Весна Коцева, Филолошки факултет при УГД
Генадиј Ф. Коваљов, Филолошки факултет при ВГУ
Ана Витанова Рингачева, Филолошки факултет при УГД
Лариса В. Рибачева, Филолошки факултет при ВГУ
Костадин Голаков, Филолошки факултет при УГД

МЕЃУНАРОДЕН ПРОГРАМСКИ КОМИТЕТ

Драгана Кузмановска (С. Македонија)
Даниела Коцева (С. Македонија)
Светлана Јакимовска (С. Македонија)
Ева Ѓорѓиевска (С. Македонија)
Ана Витанова Рингачева (С. Македонија)
Силвана Симоска (С. Македонија)
Татјана Стојановска Иванова (С. Македонија)
Лариса В. Рибачева (Русија)
Софија Заболотнаја (Русија)
Татјана А. Тернова (Русија)
Татјана Атанасоска (Австрија)
Олег Н. Фенчук (Белорусија)
Јулиа Дончева (Бугарија)
Мадлен Данова (Бугарија)
Билјана Мариќ (Босна и Херцеговина)
Душко Певуља (Босна и Херцеговина)
Волф Ошлис (Германија)
Волфганг Моч (Германија)
Габриела Б. Клајн (Италија)
Михал Ванке (Полска)
Мајкл Рокланд (САД)
Даниела Костадиновиќ (Србија)
Милутин Ѓуричковиќ (Србија)
Селена Станковиќ (Србија)
Тамара Валчик-Булик (Србија)
Ахмед Ѓуншен (Турција)
Нецати Демир (Турција)
Шерифе Сехер Ерол Чал'шкан (Турција)
Карин Руке-Брутен (Франција)
Танван Тонтат (Франција)

Технички секретар

Ирина Аржанова
Наташа Сарафова

Главен и одговорен уредник

Драгана Кузмановска

Јазично уредување

Даница Атанасовска-Гаврилова (македонски јазик)
Марјана Розенфелд (руски јазик)
Биљана Иванова (англиски јазик)
Снежана Кирова (англиски јазик)
Татјана Уланска (англиски јазик)

Техничко уредување

Кире Зафиров

Адреса на организацискиот комитет:

Воронешки државен универзитет
Филолошки факултет
г. Воронеж, пл. Ленина, 10, корпус 2, к. 34, Русија

Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип

Филолошки факултет
ул. „Крсте Мисирков“ бр. 10-А
Пош. фах 201, Штип - 2000, Р. Македонија

Е-пошта: filko.conference@gmail.com

Веб-страница: <http://js.ugd.edu.mk./index.php/fe>

Година на издавање и печатење - 2022

Место на издавање - Штип

РЕДАКЦИОННЫЙ СОВЕТ

Жанна Грачева, Филологический факультет при ВГУ
Драгана Кузмановска, Филологический факультет при УГД
Татьяна А. Тернова, Филологический факультет при ВГУ
Весна Коцева, Филологический факультет при УГД
Геннадий Ф. Ковалев, Филологический факультет при ВГУ
Ана Витанова-Рингачева, Филологический факультет при УГД
Лариса В. Рыбачева, Филологический факультет при ВГУ
Костадин Голаков, Филологический факультет при УГД

МЕЖДУНАРОДНАЯ РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ

Драгана Кузмановска (С. Македония)
Даниела Коцева (С. Македония)
Светлана Якимовска (С. Македония)
Ева Гёргиевска (С. Македония)
Ана Витанова-Рингачева (С. Македония)
Силвана Симоска (С. Македония)
Татьяна Стояновска-Иванова (С. Македония)
Лариса В. Рыбачева (Россия)
Софья Заболотная (Россия)
Татьяна А. Тернова (Россия)
Татяна Атанасоска (Австрия)
Олег Н. Фенчук (Беларусь)
Мадлен Данова (Болгария)
Юлиа Дончева (Болгария)
Биляна Марич (Босния и Херцеговина)
Душко Певуля (Босния и Херцеговина)
Вольф Ошлис (Германия)
Волфганг Моч (Германия)
Габриелла Б. Клейн (Италия)
Михал Ванке (Польша)
Майкл Рокланд (США)
Даниела Костадинович (Сербия)
Милутин Джуричкович (Сербия)
Селена Станкович (Сербия)
Тамара Валчич-Булич (Сербия)
Ахмед Гюншен (Турция)
Неджати Демир (Турция)
Шерифе Сехер Эрол Чал'шкан (Турция)
Карин Рукэ-Брутэн (Франция)
Танван Тонтат (Франция)

Ученый секретарь

Ирина Аржанова
Наташа Сарафова

Главный редактор

Драгана Кузмановска

Языковая редакция

Даница Атанасовска-Гаврилова (македонский язык)
Марьяна Розенфельд (русский язык)
Бильяна Иванова (английский язык)
Снежана Кирова (английский язык)
Татьяна Уланска (английский язык)

Техническое редактирование

Кире Зафиров

Адрес организационного комитета

Воронежский государственный университет
Филологический факультет
г. Воронеж, пл. Ленина, 10, корпус 2, к. 34, Россия

Университет им. Гоце Делчева – Штип

Филологический факультет
ул. „Крсте Мисирков“ д. 10-А
Пош. фах 201, Штип - 2000, Р. С. Македония

Э-почта: filko.conference@gmail.com

Веб-сайт: <http://js.ugd.edu.mk/index.php/fe>

Год издания и печати - 2022

Место публикации - Штип

EDITORIAL STAFF

Zhanna Gracheva, Faculty of Philology, VGU
Dragana Kuzmanovska, Faculty of Philology, UGD
Tatyana A. Ternova, Faculty of Philology, VGU
Vesna Koceva, Faculty of Philology, UGD
Genadiy F. Kovalyov, Faculty of Philology, VGU
Ana Vitanova Ringacheva, Faculty of Philology, UGD
Larisa V. Rybatcheva, Faculty of Philology, VGU
Kostadin Golakov, Faculty of Philology, UGD

INTERNATIONAL EDITORIAL BOARD

Dragana Kuzmanovska (N. Macedonia)
Daniela Koceva (N. Macedonia)
Svetlana Jakimovska (N. Macedonia)
Eva Gjorgjievska (Macedonia)
Ana Vitanova Ringacheva (N. Macedonia)
Silvana Simoska (N. Macedonia)
Tatjana Stojanovska-Ivanova (N. Macedonia)
Larisa V. Rybatcheva (Russia)
Sofya Zabolotnaya (Russia)
Tatyana A. Ternova (Russia)
Tatjana Atanasoska (Austria)
Oleg N. Fenchuk (Belarus)
Biljana Maric (Bosnia and Herzegovina)
Dushko Pevulja (Bosnia and Herzegovina)
Madlen Doncheva (Bulgaria)
Yulia Doncheva (Bulgaria)
Karine Rouquet-Brutin (France)
That Thanh-Vân Ton (France)
Wolf Ochlies (Germany)
Wolfgang Motch (Germany)
Gabriella B. Klein (Italy)
Michal Wanke (Poland)
Danijela Kostadinovic (Serbia)
Milutin Djurichkovic (Serbia)
Selena Stankovic (Serbia)
Tamara Valchic-Bulic (Serbia)
Ahmed Gunshen (Turkey)
Necati Demir (Turkey)
Şerife Seher Erol Çalışkan (Turkey)
Michael Rockland (USA)

Conference secretary

Irina Arzhanova
Natasha Sarafova

Editor in Chief

Dragana Kuzmanovska

Language editor

Danica Atanasovska-Gavrilova (Macedonian)
Maryana Rozenfeld (Russian)
Biljana Ivanova (English)
Snezana Kirova (English)
Tatjana Ulanska (English)

Technical editing

Kire Zafirov

Address of the Organizational Committee

Voronezh State University

Faculty of Philology

10 pl. Lenina, Voronezh, 394006, Russia

Goce Delcev University - Stip

Faulty of Philology

Krste Misirkov St. 10-A

PO Box 201, Stip - 2000, Republic of Macedonia

E-mail: filko.conference@gmail.com

Web-site: <http://js.ugd.edu.mk./index.php/fe>

Year of publication - 2022

Place of publication - Stip

СОДРЖИНА / СОДЕРЖАНИЕ / CONTENT

1. Adili Bujar, Petrovska Sonja and Xhambazi Gzim - GENDER AND LEVEL OF TEACHERS' KNOWLEDGE ON KEY FEATURES OF INTERCULTURAL EDUCATION.....	13
2. Ćeklić Nina S. - CONCEPTUAL POSITION AS A COMPOSITION PRINCIPLE IN REMNANTS OF THE WORLD BY IGOR MAROJEVIĆ.....	23
3. Gjorgjeva Ivana, Jankova Alagjovska Natka - ANGELA CARTER'S BLOODY CHAMBER IN RELATION TO THE SECOND WAVE FEMINISM	31
4. Пиев Крсте, Поп Зариева Наталија, Крстева Марија, Донеv Драган - THE NOTION OF BANISHMENT IN SHAKESPEARE'S PLAYS	39
5. Ivanova Biljana, Kuzmanovska Dragana, Kirova Snezana - FOREIGN LANGUAGE ACQUISITION IN SCHOOLS.....	45
6. Јованова-Митковска Снежана- КВАЛИТАТИВНАТА МЕТОДОЛОГИЈА И НЕЈЗИНАТА ПРИМЕНА ВО ОПШТЕСТВЕНИТЕ И ХУМАНИСТИЧКИТЕ НАУКИ	49
7. Крстев Марија, Донеv Драган, Поп Зариева Наталија, Илиев Крсте HEMINGWAY IN HEMINGWAY'S GIRL.....	59
8. Kujundžić Maja, Ćeklić Nina - SOCILINGUISTIC USE OF THE PASSIVE IN TWO 19TH CENTURY BRITISH NOVELS.....	65
9. Vangelov Nikola - INTERCULTURAL CHARACTERISTICS OF DIGITAL MARKETING	75
10. Антониевски Горан, Асани Агим - КАРАКТЕРИСТИКИ НА ГАСТРОНОМИЈАТА ВО ПОЛОШКИОТ РЕГИОН.....	83
11. Аржанова Ирина- СУЩНОСТЪ ЧЕЛОВЕКА И ИДЕАЛЫ ЖИЗНИ У СЛАВЯН.....	91
12. Арязмова Ольга Витальевна - ЛИТЕРАТУРНЫЙ ТРАВЕЛОГ В ЛИНГВОКУЛТУРНОМ ИЗМЕРЕНИИ (на материале «Африканской книги» А. М. Стесина).....	99
13. Bangoji Salija -TEACHER COMPETENCIES FOR THE KNOWLEDGE SOCIETY	105
14. Василевская Анастасия - РАБОТА С ХУДОЖЕСТВЕННОЙ ДЕТАЛЬЮ НА УРОКАХ ЛИТЕРАТУРЫ В СРЕДНЕЙ ШКОЛЕ.....	113
15. Витанова-Рингачева Ана, Мицева Сузана ЈУРУЦИТЕ – МАКЕДОНСКИТЕ АМИШИ.....	117
16. Гальцова Дарья - СИНОНИМИЧЕСКИЕ СООТВЕТСТВИЯ В НАИМЕНОВАНИЯХ ОБРАГОВ (НА МАТЕРИАЛЕ ВОРОНЕЖСКИХ ГОВОРОВ)	123
17. Гладышева Светлана - КНИГОИЗДАТЕЛЬСТВО «СЛОВО» В СОЦИОКУЛТУРНОМ ПРОСТРАНСТВЕ РУССКОГО ЗАРУБЕЖЬЯ.....	129
18. Голаков Костадин, Методијески Дејан - КАРАКТЕРИСТИКИ НА РУСКАТА ГАСТРОНОМИЈА.....	135
19. Грачева Жанна, Ганделидзе Диана - ЯЗЫКОВАЯ МОДА В РОССИИ НАЧАЛА XXI ВЕКА.....	143

20. Гркова-Беадер Марија - ПРАВОПИСОТ ВО НАСТАВАТА ПО МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК ВО ОСНОВНОТО ОБРАЗОВАНИЕ	155
21. Денкова Јованка - БЕГСТВО ВО/ОД ВИРТУЕЛНАТА РЕАЛНОСТ НА СОНИШТАТА	165
22. Ђуричковић Милутин - РУСКА ДРАМА ЗА ДЕЦУ И МЛАДЕ НА СРПСКОМ ЈЕЗИКУ	175
23. Донев Драган, Поп Зариева Наталија, Костова Кристина, Илиев Крсте ИГИТАЛНИТЕ НОМАДИ КАКО КУЛТУРОЛОШКИ ФЕНОМЕН ВО СОВРЕМЕНОТО ОПШТЕСТВО.....	185
24. Иљина Татьяна, Моу Шужань - ОСОБЕННОСТИ ДИСТАНЦИОННОГО ОБУЧЕНИЯ В РОССИИ И КИТАЕ.....	191
25. Иванов Стефан, Мартиновска Банде Цвета, Ивановска Билјана ОБРАБОТКА НА ПРИРОДЕН ЈАЗИК СО ТЕХНИКИ НА МАШИНСКО УЧЕЊЕ	197
26. Ивановска Билјана, Џафери Гзим - ГОВОРНИТЕ ЧИНОВИ И НИВНАТА ПОВРЗАНОСТ СО УЧТИВОСТА ВО ВРЕМЕ НА КОРОНА КРИЗАТА	203
27. Карначук Ирина - КЛАССИЧЕСКАЯ ЛИТЕРАТУРА КАК СПОСОБ СОХРАНЕНИЯ НРАВСТВЕННОСТИ НА УРОКАХ ЛИТЕРАТУРЫ В СРЕДНЕЙ ШКОЛЕ	209
28. Ковилоски Славчо - ЗА ПОСТОЕЊЕТО НА МАКЕДОНСКАТА КНИЖЕВНА КРИТИКА ВО XIX ВЕК.....	213
29. Косяков Сергей - ИСТОРИЯ ПОПЕЧИТЕЛЬСТВА О СЛЕПЫХ И БИБЛИОТЕЧНОГО ОБСЛУЖИВАНИЯ НЕЗРЯЧИХ В ВОРОНЕЖСКОЙ ОБЛАСТИ	221
30. Котев Иван - ПРАВДАТА И НЕПРАВДАТА ВО ФОЛКЛОРОТ (Во македонските народни песни, приказни и кратките жанри)	227
31. Мелкадзе Нанули - ЗАСТОЛЪЕ КАК ФРАГМЕНТ ГРУЗИНСКОЙ ЯЗЫКОВОЙ КАРТИНЫ МИРА	237
32. Младеновска-Ристовска Катерина - КУЛТОТ НА ВОДАТА ВО РЕЛИГИЈАТА НА АНТИЧКИТЕ МАКЕДОНЦИ.....	245
33. Нагина Ксения - ОБ УЧЕБНЫХ ПОСОБИЯХ В ВЫСШЕЙ ШКОЛЕ: ПРОБЛЕМЫ ИЗУЧЕНИЯ ТВОРЧЕСТВА Л. ТОЛСТОГО	253
34. Негриевска Надица - СИНТАКСИЧКИ ФУНКЦИИ НА ПРОСТИТЕ ПРЕДЛОЗИ ВО ИТАЛИЈАНСКИОТ ЈАЗИК И НИВНИТЕ МОЖНИ ЕКВИВАЛЕНТИ ВО МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК.....	261
35. Пигунова Ксения - СПОСОБЫ ОРГАНИЗАЦИИ ПРОСТРАНСТВЕННО-ВРЕМЕННОЙ КАРТИНЫ МИРА В РОМАНЕ ЕВГЕНИЯ ВОДОЛАЗКИНА «ЛАВР».....	271
36. Попов Сергей - ДИАЛЕКТНАЯ ГЕОГРАФИЧЕСКАЯ ЛЕКСИКА В РЕГИОНАЛЬНОЙ ТОПОНИМИИ РОССИИ	279
37. Рогич Петја -БУГАРСКИОТ, МАКЕДОНСКИОТ И СРПСКИОТ ЈАЗИК – СЛИЧНОСТИ И РАЗЛИКИ.....	283
38. Сарафова Наташа - РАДИКАЛНООСЛОБОДИТЕЛНИОТ ФЕМИНИЗАМ ВО ДЕЛАТА НА АНГЕЛА КАРТЕР	291
39. Саздова Викторија, Ивановска Билјана - ЈАЗИЧНИТЕ ЕДИНИЦИ СО ПОЗИТИВЕН ЕМОЦИОНАЛЕН ПРИЗНАК ВО ЈАЗИЧНИОТ ПАР ГЕРМАНСКИ-МАКЕДОНСКИ	299

40. Стојановска-Стефанова Анета, Рунчева-Тасев Христина, Магдинчева Шопова Марија - КОМУНИКАЦИСКИ ПРЕДИЗВИЦИ ВО МУЛТИКУЛТУРНИТЕ ОПШТЕСТВА.....	307
41. Тасевска Марица - ОНЛАЈН НАСТАВАТА ПО ГЕРМАНСКИ ЈАЗИК ВО ВРЕМЕ НА ПАНДЕМИЈА. ИСКУСТВА И ПРЕДИЗВИЦИ.....	315
42. Тернова Татјана, Фролова Анна - РЕПРЕЗЕНТАЦИЈА ПАМЈАТИ В ПОЕЗИИ ОКСАНЫ ВАСЈАКИНОЙ	321
43. Ткаченко Дмитрий - ИНКЛУЗИВНОЕ ОБРАЗОВАНИЕ В РОССИИ В КОНТЕКСТЕ ЕВРОПЕЙСКОГО ОПЫТА	327
44. Ткаченко Татјана - ОПЫТ ОБРАЩЕНИЯ К СЛАВЯНСКИМ ЯЗЫКАМ НА ЗАНЯТИЯХ ПО РУССКОМУ ЯЗЫКУ В СПОРТИВНОМ ВУЗЕ	333
45. Тодорова Марија, Уланска Татјана - ПЕРЦЕПЦИЈАТА НА СТУДЕНТИТЕ ЗА ОНЛАЈН НАСТАВАТА ПО ШПАНСКИ И АНГЛИСКИ ЈАЗИК ВО УСЛОВИ НА ПАНДЕМИЈА	339
46. Урумова-Марковска Славица - ТЕХНОЛОГИЈАТА ВО ОБРАЗОВАНИЕТО КАКО ПРЕДИЗВИК ЗА ЗДРАВ ДЕТСКИ РАЗВОЈ	347
47. Цацков Оливер - МОРАВСКАТА МИСИЈА НА КИРИЛ И МЕТОДИЈА ЗНАЧАЕН ФАКТОР ЗА СЛОВЕНСКАТА ПИСМЕНОСТ.....	355
48. Шутаров Васко - СПЕЦИФИКИ НА МАКЕДОНСКАТА КУЛТУРНА ДИПЛОМАТИЈА	363

ЈАЗИЧНИТЕ ЕДИНИЦИ СО ПОЗИТИВЕН ЕМОЦИОНАЛЕН ПРИЗНАК ВО ЈАЗИЧНИОТ ПАР ГЕРМАНСКИ-МАКЕДОНСКИ

Викторија Саздова¹, Билјана Ивановска²

^{1,2}Филолошки факултет, Универзитет „Гоце Делчев“, Штип

e-mail: biljana.ivanovska@ugd.edu.mk

e-mail: viktorija_krstovska@hotmail.com

Апстракт

Целта на овој труд е да се прикаже емоционално-јазичната врска, можностите за изразување на емоција преку јазичниот знак, на кој начин субјективната карактеристика на емоциите може да ја промени објективноста во јазикот и дали позитивно или негативно вреднуваната именка која означува емоција ја менува вредноста во одреден контекст. Прашањата за тоа на кои сè начини може да се изрази една емоција со помош на јазикот, колку емоциите можат да го променат контекстот на пишаниот збор и каква промена може да претрпи значењето на емоцијата врз основа на информацијата која се споделува и употребата на јазичните знаци, остануваат отворени и нудат можност за натамошни истражувања. Јазикот и емоциите се наоѓаат во нераскинлива поврзаност. Дури и да сакаме емоциите да ги разгледуваме независно од јазикот, а јазикот од емоциите, тоа не е можно без разлика на промените кои ги претрпуваат. Така, јазикот служи да ги опише емоциите, а емоциите да го поттикнат јазикот.

Клучни зборови: *јазични единици, значење, позитивни емоции, негативни емоции, дневен печат*

1. Вовед

Предмет на ова истражување е зборовната група *именки*, односно оние именки кои означуваат емоции, или именки чија поврзаност со емоциите не се согледува според контекстот, туку таа поврзаност се содржи во нивното значење. Како посебен дел кој се истражува се емоционално-сликовитите именки, а притоа како метод се користи методот на индукција.

Истражувањето започнува со поделба на текстовите според темата во пет групи: политика, економија, секојдневие, спорт и мода, убавина и здравје. Потоа, секоја група се дели на текстови со позитивна или негативна тематика. Еден од многуте критериуми за поделба на емоциите, за кој може да се каже дека е најопшт, но сепак, исто така многу индивидуален критериум е општата поделба на емоциите на позитивни и негативни. Во „Развојната психологија во детството и адолесценцијата“, авторите (Lohaus et al. 2010) ги дефинираат позитивните емоции преку емоцијата радост, според кои „доживувањето на радоста се покажува во ситуации во кои постои доверба или стимулација која причинува уживање. Радоста ја поттикнува индивидуата на тоа, да продолжи со моменталната активност и воспоставува социјална врска со интеракцискиот партнер.“ Ако се земе предвид оваа поделба, во позитивните, пријатни емоции се вбројуваат: среќа, (Glück), радост (Freude), љубов (Liebe), благодарност (Dank-

barkeit), задоволство (Zufriedenheit) и други, а во негативните, непријатните, односно чувства кои човекот се стреми да ги избегне се: тага (Trauer), несреќа (Unglück), срам, страв (Angst), завист, љубомора (Eifersucht) и други.

2. Позитивно вреднувани именки – *die Liebe* (љубов)

Корпус на ова истражување претставува дневниот печат на македонски и на германски јазик, и тоа:

- Frankfurter Allgemeine Zeitung – печатени изданија од септември и октомври 2014 година, со обработени 485 текстови;
- Die Welt – електронски изданија од 2014 година со вкупно 384 текстови;
- Вест – печатени изданија во периодот од април 2013 до август 2015 со обработени 359 текстови;
- Вечер – поединечни текстови преземени од интернет-порталот на весникот, од кои беа обработени 157 текстови.

Обработените текстови се со различна тематика и тоа: политика – 338 текстови, економија – 316 текстови, секојдневие – 296 текстови, спорт – 323 текстови и мода, убавина и здравје – 112 текстови. Во текстов се фокусираме на лексемата *die Liebe* (љубов), како претставник на позитивно вреднувана именка во лексиконот во двата јазични системи.

Во речникот на Лангеншаид (Langenscheidt 2008) лексемата *die Liebe* (љубов) е дефинирана преку следниве значења:

1. die Liebe (zu j-m) – љубовта (кон некого) – силни чувства на наклонетост кон некого, кој припаѓа на сопствената фамилија или кого многу го цениме. Притоа, овде како примери се наведени: die mütterliche – мајчинска, väterliche – татковска, elterliche – родителска, geschwisterliche – сестринска, platonische Liebe – платонска љубов, die Liebe zu seinen Eltern – љубовта кон неговите родители, Kindern – деца, die Liebe zu Gott – љубовта кон Господ.

Со ова значење лексемата *Liebe* се среќава во следните примери на германски јазик ексцерпирани од наведениот корпус:

(1) „Über allem steht das Gebot der Liebe, die Liebe zu Gott, zum Nächsten und zu sich selbst.“ (DW6: 2)

(2) („Над сè стои заповедта на љубовта, љубовта кон Господ, кон ближниот, кон самиот себе.“)

(3) „[...], wo man sich [...] ewige Liebe schwören kann.“ (DW10: 18)

(4) („[...], каде човек [...] може да си вети вечна љубов.“)

Додека во првиот пример е точно наведено за каков вид на љубов станува збор, *Liebe zu Gott, zum Nächsten, zu sich selbst* – љубов кон Господ, кон ближниот, кон самиот себе, во вториот пример не е наведено кон кого е насочена љубовта, сепак синтагмата *ewige Liebe* – вечна љубов најчесто укажува на љубов кон партнерот. *Zuneigung* – со значење *наклонетост* се среќава како синонимен поим, а како антонимен поим или лексема со спротивно значење се јавува *Hass* – омраза и *Abneigung* – одбивање.

2. die Liebe (zu j-m) - второто значење на лексемата љубов е: интензивни чувства кон некого, кој нè привлекува емотивно, но и сексуално. Ваквата љубов може да биде: die leidenschaftliche – страсна, innige – интимна, glückliche – среќна, unglückliche – несреќна, heimliche – тајна или körperliche Liebe – телесна љубов. Како синонимен поим е наведена лексемата Zuneigung – наклонетост, а како антонимен поим или спротивна лексема Hass – омраза и Abneigung – одбивност.
3. die Liebe (zu etw.) – љубов кон нешто. Третиот вид на љубов не претставува љубов кон некого, туку кон нешто, односно во речникот на Дуден (Duden 2010) љубовта е дефинирана како интерес за нешто кое човек го обожува, кое го прави со задоволство. За ваквиот вид на љубов, како синоним е наведен поимот Begeisterung – одушевување. Така, љубовта кон нешто може да се претстави со следниве примери:

(5) „Boßmann hat das Theater selbst eingerichtet und zeigt dabei viel Liebe zum Detail.“ (DW10: 34)

(6) („Босман самиот го уреди театарот и покажува притоа многу љубов кон деталите.“)

(7) „Ducati wärmt das Herz. Viel Liebe zum schönen Detail ist zu erkennen.“ (FAZ2: T2)

(8) („Дукати го стоплува срцето. Може да се препознае многу љубов кон финиот детал.“)

(9) „Die Liebe zur Theater haben Leon Pracht und Willhelm Meister gemeinsam.“ (FAZ7: 10)

(10) („Љубовта кон театарот им е заедничка на Леон Прахт и Вилхелм Мајстер.“)

Во синтагмата jemand, für den man Liebe empfindet – некој за кого чувствуваме љубов, со чувството љубов се означува самата личност кон која имаме љубовни чувства. Вакво именување може да се забележи во следниот пример:

(11) „Greta Garbo war seine erste unsterbliche Liebe.“ (FAZ12: R1)

(12) („Грета Гарбо беше неговата прва бесмртна љубов.“)

Често употребуваниот израз „etwas das man besonders gern tut“ – нешто што човек прави со големо задоволство е последното значење кое го има лексемата љубов. Ова значење, или овој вид на љубов се поистоветува со значењата на лексемите: наклонетост, хоби или омилено занимање, а се среќава и во конкретниов пример:

(13) „Als Kind [...] habe sie bei Jagdausflügen mit ihrem Vater die Liebe zu diesem Hobby entwickelt.“ (DW13: 32)

(14) („Како дете, при излетите за лов со нејзиниот татко, таа ја разви љубовта кон ова хоби.“)

Во продолжение на текстот ќе биде направена кратка анализа на значењата на лексемата љубов во современиот македонски јазик, како и споредба со наведените значења на лексемата Liebe.

Така, во Толковниот речник на современиот македонски јазик (2011) лексемата љубов е дефинирана како:

1. силно и длабоко чувство на допаѓање, приврзаност, наклоност, почитување или обожување (на некого или нешто), саќање. Нејзиното значење го поткрепуваме со следниве примери:

(15) „Домаќините и младите не се изморени иако славењето на љубовта меѓу Амди Јуниор и Везира почна од средата.“ (BT15: 21)

(16) „Мостот кај ресторанот „Езерце“ во Градски парк стана мост на љубовта.“ (BT3: 13)

(17) „Тој е закачен на оградата како завет за вечна љубов.“ (BT3: 13)

(18) „На кои се изгавирани иницијалите на вљубените како завет на вечна љубов.“ (BT3: 13)

Во текот на истражувањето на македонски јазик беа пронајдени само примери кои укажуваат на љубовта кон некого, односно кон некоја личност, за разлика од германскиот јазик каде беа наведени и примери какви што се: љубов кон театарот или кон детали од нешто одредено. Доколку се споредат претходните примери на германски јазик со оние на македонски јазик, може да се забележи и одредена сличност во делот каде не е изразено кон кого е насочена љубовта, туку самото тоа се открива од контекстот, каков што беше случајот со синтагмата ewige Liebe, која, исто така, се среќава и во македонските примери како *вечна љубов*. Лексемата љубов и во германскиот и во македонскиот јазик се дефинира како нешто позитивно. Позитивните значења се поткрепени и со дадените примери, во кои е изразена желба и надеж дека љубовта ќе трае вечно или, пак, во нив е наведена како повод за славење. Покрај љубовта кон одредена личност, во толковните речници лексемата е дефинирана како интерес кон нешто или како хоби. Во конкретните примери, позитивната карактеристика на љубовта се истакнува со тоа што се наведува успехот кој го доживува одредена личност или производ како резултат на љубовта кон работата, во овој случај кон театарот или фините детали на производот (примери 7, 8, 9, 10).

Иако најчесто за да искажеме која е личноста која буди љубовни чувства во нас, ја користиме именската група составена од именката *љубов* и предлогот *кон*, заемната љубов или љубовта еден кон друг е изразена со предлогот *меѓу*.

Сексуална страст, сексуални односи е второто значење на лексемата љубов, додека сакан, сакана „љубов моја!“, се поистоветува со четвртото значење на лексемата љубов во германскиот јазик, каде поимот љубов се употребува кога се обраќаме или зборуваме за личноста кон која имаме или гаиме љубовни чувства. Во тој контекст може да се наведе следниов пример:

(19) *Љубов моја, ах целиот мој живот сè ми дари, многу нежности и радости.*“ (BT3: 23)

Беше споменато дека поимот љубов и воопшто емоцијата љубов некој би ја вреднувал како лоша доколку станува збор за невозвратена љубов, или изгубена љубов, како што покажуваат и следниве примери:

(20) „Lilli, seine erste Liebe, blieb im Osten...“ (FAZ3: 10)

(21) („Лили, неговата прва љубов, остана на исток...“)

(22) „Потполно сам, далеку од очите на јавноста, Милија пати заради невозвратената љубов, која одамна ја загубил во Скопје каде живеел и работел. Целата моја љубов беше залудна, затоа Пакана не можеше да ми ја возврати. Вели дека и понатаму срцето го боли за невозвратената љубов и самотијата, всушност, му е најголема слобода.“ (BP2)

Во македонскиот јазик Мургоски З. (2011) ја дефинира љубовта со помош на синонимните поими: *допаѓање, приврзаност, наклоност, почитување, обожавање и сакање*. Во текстовите на македонски јазик кои беа анализирани не беа сретнати овие поими, но како синонимни можат да се издвојат:

а) Заљубеност (потекнува од глаголот „заљубува“ – започнува да сака некого):

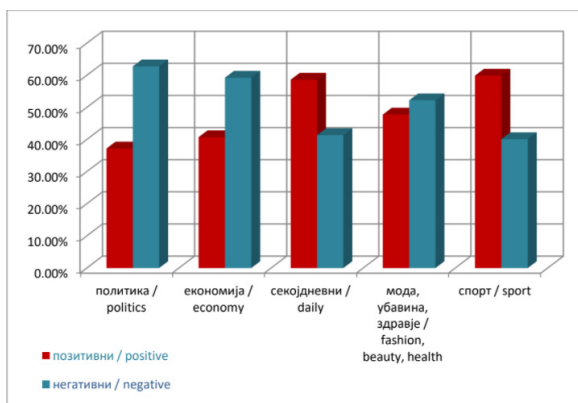
(23) „Славната двојка што секогаш покажува заљубеност во јавноста.“ (BT15: 23)

б) Симпатии – *допаѓање, склоност, љубов*:

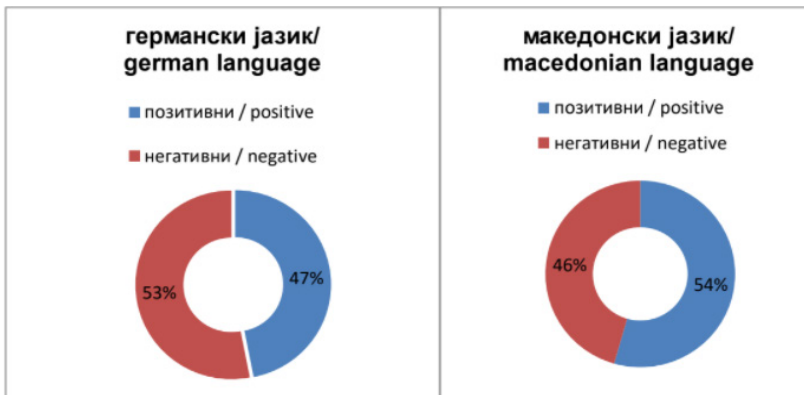
(24) „Таа ги собра симпатиите веднаш откако почна да зборува македонски.“ (BT20: 20)

Во понатамошниот дел од текстот даваме графичко претставување на обработените теми од анализираниот корпус (политика, економија, секојдневни теми, мода, убавина, здравје, спорт) со позитивно и негативно вреднувани именки, како и прикажуваме процентуална застапеност на именките со позитивна и негативна компонента во германскиот и во македонскиот јазик.

Дијаграм 1. Графичко претставување на обработените теми со позитивна и негативна емоционална компонента

Дијаграм 2. Процентуално претставување на именките со позитивна и негативна компонента во германскиот и во македонскиот јазик

3. Заклучок

Именките кои означуваат емоции имаат големо значење во оформувањето на комплетната слика за одредена информација која ја нуди печатот. Ако печатот ја сведе на минимум употребата на зборовите кои означуваат емоции, тогаш можеби повеќе би ја задржал објективноста, но би го намалил ефектот, силината и интересот кој го буди кај читателот, како што го прави тоа со помош на јазичните украси. Именките кои означуваат емоции се поделени на различни групи според различни критериуми. Една општа поделба на овие именки на именки со позитивна и негативна вредност се забележува и во речниците и толковниците, каде со самото дефинирање на именката ѝ припишуваат позитивна или негативна вредност. Онаа именка која според речниците и стручната литература има позитивна карактеристика, најчесто ја задржува позитивноста и во конкретните текстови. Сепак, субјективната оценка, опкружувањето во кое се среќава именката, како и предметот или лицето кое е причина за појава на одредена емоција, може да го променат основното значење на именката и нејзината вредност. Таков е примерот со именката љубов, која се вреднува како позитивна и со именката страв која се вреднува како негативна, па тие под влијание на горенаведените фактори можат да ја променат својата вредност. Ако според контекстот се открие дека стравот од нешто нè спречил да се изложиме на опасност, тогаш негативно вреднуваната именка страв добива позитивна карактеристика. Јазикот нуди многу можности за изразување на емоциите, не само со зборови кои ги именуваат емоциите, туку и со именки кои содржат емоционална компонента, односно асоцираат на нив: зборови кои ја означуваат телесната промена кај човекот додека ја доживува емоцијата или зборови чие метафорично значење дава некоја карактеристика на човекот.

Користена литература

На латиница:

1. Lohaus, A., Vierhaus, M., & Maass, A. (2010). *Entwicklungspsychologie des Kindes und Jugendalters für Bachelor*. Berlin, Heidelberg: Springer-Verlag, 138–139, 148.

Речници (на латиница)

2. DUDEN, Deutsch als Fremdsprache, Standardwörterbuch, 2. neubearbeitete und erweiterte Auflage, Dudenverlag, (2010). Mannheim–Leipzig, Wien–Zürich.
3. Langenscheidt, Großwörterbuch Deutsch als Fremdsprache, Neubearbeitung, Langenscheidt, (2008). Berlin–München–Wien–Zürich–New York.

Речници (на кирилица):

4. Толковен речник на современиот македонски јазик, Второ проширено и преработено издание. Мургоски, З. COBISS, МК, 2011, Скопје.

Кратенки користени во текстот:

5. DW6 – Die Welt Elektronisch Gesamtausgabe 10.02.2014
6. DW10 – Die Welt Elektronisch Gesamtausgabe 26.03.2014
7. FAZ2 – Frankfurter Allgemeine Zeitung für Deutschland 07.10.2014 Nr. 232/41D1
8. FAZ3 – Frankfurter Allgemeine Zeitung für Deutschland 08.10.2014 Nr. 233/41D1
9. FAZ7 – Frankfurter Allgemeine Zeitung für Deutschland 17.10.2014 Nr. 241/42D1
10. FAZ12 – Frankfurter Allgemeine Zeitung für Deutschland 23.10.2014 Nr. 246 /43D1
11. BP2 – Вечер 05.02.2015 <https://vecer.mk/>
12. BT3 – Вест 25.04.2013, бр. 3856
13. BP13 – Вечер 25.08.2015 https://vecer.mk
14. BT15 – Вест 26.05.2014, бр. 4179
15. BT20 – Вест 18/19.10.2014, бр. 4300